

nim tečajem za učitelje osnovnih šol in z dvoletnim za učitelje meščanskih šol. V učiteljsko akademijo bi se sprejemali samo absolventi srednjih šol z maturitetnim izpričevalom.

Glasom zadnje statistike iz leta 1926. je bilo v Češkoslovaški republikli:

1. Češkosloven. osnov. šol	9.419	z	982.901 učenci	in	22.793 učitelji,
2. ruskih	1.250	mešč.	233.187	mešč.	6.889
3. nemških	484	mešč.	62.854	mešč.	780
4. madžarskih	11	mešč.	2.033	mešč.	71
5. poljskih	3.287	mešč.	296.551	mešč.	7.906
6. drugih in komb. osnov.	433	mešč.	91.956	mešč.	2.114
7. mešč.	794	mešč.	91.367	mešč.	1.397
8. mešč.	17	mešč.	2.235	mešč.	72
9. mešč.	87	mešč.	10.407	mešč.	274
10. mešč.	8	mešč.	1.416	mešč.	47
11. rumunskih osnov.	2	mešč.	296	mešč.	4
12. hebrejskih	0	mešč.	613	mešč.	15
13. kombiniranih	76	mešč.	19.834	mešč.	351
14. mešč.	11	mešč.	4.174	mešč.	134
Skupaj osnov. šol	14.158	z	1.408.823 učenci	in	33.590 učitelji,
mešč.	1.739	mešč.	310.010	mešč.	9.327

Od 33.560 osnovnošolskih učiteljev je bilo 11.291 učiteljic in od 9327 učiteljev meščanskih šol je bilo 2895 učiteljic.

Otroških vrtec je bilo:

1. Češkosloven. osnov. šol	914	z	59.867 otroci,	1.841 vrtnaric	in	444 pom. os.
2. ruskih	21	z	1.708	z	23	z
3. nemških	508	z	31.005	z	1.092	z
4. madžarskih	31	z	3.104	z	37	z
5. poljskih	30	z	1.514	z	44	z
6. drugih in komb. osnov.	20	z	1.770	z	24	z
Skupaj	1.584	z	99.134 otroci,	2.861 vrtnaric	in	685 pom. os.

Anketa šolskih upraviteljev poverjeništvu UJU iz mariborske oblasti.

Velika udeležba s strani šolskih upraviteljev. — Resno delo učiteljstva za dvig šole in prosvete. — Ustanovitev šolsko-upravnega odseka poverjeništvu UJU v Mariboru.

V soboto 7. jan. t. l. je sklicalo poverjeništvu UJU anketo šolskih upraviteljev iz mariborske oblasti, v svrhu razprave o šolsko-upravnih vprašanjih in v svrhu ustanovitve šolsko-upravnega odseka pov. UJU v Mariboru.

Ankete se je udeležilo nad 150 šol. upraviteljev in upraviteljic.

Razprave so bile stvarne in predlogi vsestranski. Iz vsega se je videlo, da namerava učiteljstvo redno samo izboljšati šolske razmere, in šolsko upravo. Šolsko-upravni odbor je dobil polno nalog, ki jih bo moral izvršiti v svrhu izboljšanja šolskih in prosetnih razmer ter v zaščito stanovskih pravic in interesov.

Poverjenik Andrej Skulj je otvoril anketo s sledečimi besedami:

Poverjeništvu je eksekutiva želja in potreb svojega članstva v vseh potrebah, bodisi osebnih, kakor obče stanovskih. A ne samo to, njena naloga je zasledovati, delati in podpirati vse kjerkoli, kadar gre za dobrobit in razvoj našega šolstva in po njem obče narodove izobrazbe.

To svojo nalogo pa more vršiti tačno in pravilno le tedaj, če je v željah in potrebah članstva, kakor o položaju stanu in šole točno, hitro in nepristransko poučeno.

To pa je zopet le tedaj mogoče ako poverjeništvu podpira in z njim sodeluje čim večji krog intenzivnih, poštvalnih in pred vsem nesebičnih sodelavcev. Uspešno in popolno, tudi v vsakem oziru pravilne, pa za organizacijo lažje bo naše delo, če se moremo z zaupanjem upreti na čim širšo bazo, na delovne skupine.

Ta misel je rodila razne odseke pri poverjeništvu, ki naj mu bodo opora pri težavnih organizacijskih, izobraževalnih in šolsko-upravnih vprašanjih. Oprti na poštvalno delo takih edinic moremo delo deliti in ustvarjati nekaj dobrega.

Poleg skrbi za nas samih in napredek naše organizacije stremimo za zdrav razvoj naše šole. da ji damo potrebne razmahne razmah, da uredimo njeno poslovne tako, da bo rodila začeljene uspehe in si bo z nami vred priborila trdnih tal med narodom.

Zal pa, da pri vsem prizadevanju ne moremo prav naprej. Zdi se, da manjka v vsej naši upravi prave prednamnosti, pravega sistema, da je vse od danes do jutri. Razni odloki in uredbe, katerim ne moremo odrekati dobrega namena, ki pa so žal največkrat izdelane na brzo roko, ki se ne ozirajo na naše prilike, nam uvajajo novosti, ki niso v skladu z našimi prilikami. Pogostokrat ovirajo uspešno delo, povzročajo neorientiranost v nas samih in vzbujajo nevoljo med narodom.

Ker pa je naša naloga delati v skladu s potrebami našega človeka, pomagati mu vsepovsod, delati za njegov napredek in zlasti za dober in zdrav razvoj narodovega šolstva, je naša dolžnost, da svetujemo in pomagamo upravi pri tem velevažnem delu.

Iz teh vidikov se nam je zdelo potrebno ustanoviti pri poverjeništvu šolsko-upravni odsek, ki naj prime za delo v vseh šolsko-upravnih vprašanjih.

V tem odseku naj delujejo pred vsem preiskuseni šolniki kakor so naši nadzorniki, upravitelji in

Kombinirane šole so one kjer so posamezni razredi posameznih narodnosti.

Opombe prelagatelja:

Navedeni članek nam prav nazorno kaže velik razmah šolstva v bratski češkoslovaški republikli po prevratu. Ta razmah je bil mogoč le, ker se vlada ni vsak mesec menjala, kjer je parlament delal in ustvarjal. Večina zakonov je delo znanega prosvetnega delavca Habermana, ki je bil dolgo let prosvetni minister. V tem kratkem članku, za katerega moramo biti piscu iz vsega srca hvaležni, pa niso navedeni drugi podatki, ki bi nas seznanili z izvenšolskim prosvetnim delom med narodom. Zato prosimo tem potom pisca pričujočega članka, da nam ob prvi priliki napiše poseben članek o tem delu prosvetnega programa. Potem bo šele mogoča primera, ki bo za brate Čeha presenetljivo dobra. Potem bomo videli, kaj rodi delo in kaj rode brezplodne debate in nepotrebna prerekanja, katerih imamo mi 90% preveč.

V Trziču, božični teden 1927.

Albin Lajovic.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3

Izdelovanje ročnih in strojnih vezanin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezanje. —

Učiteljska Samopomoč.

Občni zbor je odklonil preustroj Samopomoči za bolniško pomoč. — Učiteljska Samopomoč ostane samo za pomoč ob smrti. — Poziv predsednika za osnivanje samostojnega bolniškega društva.

Dne 28. decembra 1927 se je vršil na II. mestni deški osnovni šoli v Ljubljani izredni občni zbor U. S. ob izredno lepi udeležbi (okrog 120 članov). Tov. Ivan Kocijančič je ob 10. uri otvoril občni zbor s pozdravom na navzoče člane, prosil za pravično in kritično presojo podanih poročil in predlogov iz odbora ter ugotovil sklepčnost po § 12. društvenih pravil. Izredni občni zbor je bil pravilno sklican v stanovskih glasilih.

Tov. Kocijančič je prečital načelnikovo poročilo za dobo od zadnjega občnega zbora v Celju dne 18. julija 1926 do 28. decembra 1927. (To poročilo priložimo posebej!) Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto. Tov. Fr. Pristovšek je navedel nekaj podatkov iz računkega zaključka za leto 1926., povdaril, da se društveno knjigovodstvo vodi pravilno in predlagal absolutno pristojnemu upravniku, kar je bilo soglasno sprejeto.

Predlogi društvenega odbora so bili sledeči:

1. Društveni podpredsednik prof. A. Sič je govoril o podporah bolnim članom. Opisal je zgodovino tega vprašanja in stališče, kakršno zavzema on, oziroma društveni odbor. Omenjal je, da bi bile popore le posojilo, katero bi člani v daljši dobi vračali mesečno, pri predčasni smrti pa bi se odtegnilo od posmrtnine. — V debato je poseglo več tovarišev, ki so govorili skoro vsi proti podeljevanju takih podpor od U. S. ustanovi naj se v ta namen novo društvo (odbor), U. S. naj ostane taka kot je zdaj. Z veliko večino je bil sprejet predlog tov. Jan. Levca: Učit. Samopomoč ostani taka kakršna je, pravila naj se ne izpreminjajo.

2. Tov. Kocijančič je utemeljeval društveni predlog, da sme odbor sprejemati za društvene člane tudi bivše učitelje in profesorje, ki so prideljeni raznim uradom prosvetnem ministrstvu in to v področju ljubljanske in mariborske oblasti (n. pr. prosvetni oddelki velikih županov, narodno gledališče, državne knjižnice in muzeji itd.) in

3. predlog, da se društveni delokrog omeji na ljubljansko in mariborsko oblast v Sloveniji, društvo pa imenuje: »Društvo Učit. Samopomoč v Sloveniji za ljubljansko in mariborsko oblast«. Ker sedanja društvena pravila prav to povedo, zato za predloga pod 2. in 3. ni potrebna kaka izprememba pravil. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta.

Od članov sta došla dva predloga:

1. Tov. Fr. Skulj je predlagal in utemeljeval predlog, da bi se člane, ki so 30 let plačevali članski prispevek, oprostilo nadaljnje plačevanja. Predlog je bil z večino glasov odklonjen.

2. Tov. A. Prevc je nasvetovala (pismeno), da bi U. S. sprejemala za člane tudi nad 45 let stare priglasence. Predlog je bil soglasno odklonjen.

Splošne vesti.

— Mladinska Matica; priporočitev vsem šolam in učiteljstvu. Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal pod P. br. 10.719 dne 30. decembra 1927 vsem šreskim poglavarjem in mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani sledeči odlok: Jako me veseli, da je zasnovo poverjeništvu UJU v Ljubljani Mladinsko Matico, ki ima namen izdajati mladinske spise ter s tem izpopolnjevati dobro mladinsko književnost. Vabim vse učiteljstvo, da to kulturno ustanovo podpira in stremi za tem, da se Mladinska Matica povsod do višine ki bo v čast narodu in učiteljstvu.

— Razpis nagrad. »Mladinska Matica« bo v šolskem letu 1927/28. izdala tri knjige za mladino v starosti šolske obveznosti. Za tri najboljše spise, ki se bodo objavili v »Koledarčku«, se razpisujejo sledeče nagrade:

- I. nagrada v znesku 500 Din
- II. » » » 400 »
- III. » » » 300 »

Spisi so lahko pripovedne ali realne vsebine. Želeti pa je, da so čim krajši. »Mladinska

Matica« razpisuje tudi nagrado v znesku 200 Din za najboljšo pesem. Običajni honorar se posebej. Spisi za nagrado morajo biti pisani s strojem, ali pa lastnorčno, vendar pa razločno čitljivo ter označeni z geslom. (To geslo bodi tudi na zaprti kuverti, ki naj vsebuje ime in naslov pisatelja. Vse pri spevke je predložiti poverjeništvu UJU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, najpozneje do 1. marca 1928.

Odbor »Mladinske Matice« pov. UJU.

— Pri pomočniku ministra prosvete. Podpredsednik UJU Tihomir Kostić je bil pri pomočniku ministra prosvete in mu izrazil nekatero želje učiteljstva. Kot prvo je povdaril, da želi učiteljstvo, naj se ukine člen fin. zakona, ki predvideva šolnino 10 Din za vsakega otroka letno. Nadalje je povdarjal potrebo paznje na šolski nadzor, učiteljske stalnosti in večje nagrade ter zopetnega znižanja službenih let na 32. Tudi je povdarjal potrebo, da dobijo oni, ki gredo na svoje prvo službeno mesto povrjene potne stroške, ker so večinoma otroci siromašnih staršev in

v eni ali več barvah; zlaganje kvadratkov v okrasek; nalepljenje okraska; veriga iz ene ali več barv; hruška, jabolko, limona, pomaranča, listi, vejica, drevo, plot, vrt, zastavica, okvir, cvetlica.

Poflaganje paličic: Predmeti z geometričnimi oblikami; okraski.

Modeliranje iz gline: Lonci, posoda, opelka, predmeti iz kmetijstva; predmeti, ki imajo obliko prizme, piramide, valja, stožca ali krogle; ljudje; živali.

Pokrajina iz peska: Doline, hribi, reke, potoki, ceste, luže, gozdovi, vasi. Podobna naj bo domači pokrajini.

Grajenje: Stavbe iz glane, kamenja, lesenih dečic in kock, opekic, paličic. V sobah so ljudje, postelje, mize, stoli, omare.

Leseni izdelki: Leseno orodje kot igrača.

Igranje z Matadorjem.

Pletenje: Vrvica iz slame, trave, rafije, traku, vrvice.

Zenske ročno delo: Pentlje, vaja s kvačko; polaganje volne k volni iste barve obodi z barvano volno na blago v obliki preprostih okraskov. Z okraski naj obšivajo prtiče, podstavke, pogrnjala.

(Dalje prihodnjič.)

LISTEK.

JOS. DOLGAN:

Učni načrt kmetijske delovne šole.

(Dalje.)

Recitacije: Preproste pesmice o kmetiskem delu in življenju, o praznikih, naravi in letnih časih.

3. Petje in telovadba.

Petje: Vaje v ritmu; posnemanje glasov v naravi; posnemanje petja in godbe izven šole; lahki napevi otroških pesmic. Ritm se navadi s korakanjem po godbi, s korakanjem brez godbe in štetjem. Napevi naj bodo lahki, melodični, nežni in ritmični. Petje naj spremlja delo, korakanje, gledališke in telovadne igre.

Rajanje: Petje, spremljano z rajanjem; dramatično rajanje, spremljano z godbo.

Telovadba: Dihalne vaje vsak dan; igre z barvanimi žogami; igre z obroči; iskanje sovražnika v gozdu, ob potoku, za gričem; potovanje po gozdu; orientacija v goz-

zdu po stezah, drevsah in straneh neba; tekme v tekanju, skakanju v dolžino, skakanju v širino, rokoborbi in lučanju kamna; vrsta in red; korakanje v navadnem, počasnem in hitrem tempu, v teku, ropotoma in po prstih; gibanje rok in nog, trupa in glave; dviganje ročk; pri igrah in korakanju naj otroci pojejo ali štejejo.

4. Risanje in ročna dela.

Poznavanje barv: Polaganje cvetic poleg cvetic iste barve.

Okraski s cveticami; šopki z eno barvo, z dvema barvama, tremi, štirimi barvami, najprej brez zelene, potem z zeleno barvo; polaganje samih cvetov v vodoravni, navpični, poševni vrsti in v loku z eno barvo, v dveh vrstah z dvema barvama, v treh vrstah s tremi barvami, v štirih vrstah s štirimi barvami; razne sestave po otrokovem okusu; prerasavanje teh okraskov z barvniki in barvami v obliki velikih pik.

Geometrijski liki: Polaganje geometrijskih likov iz lepenke na like, ki so narisani na belem papirju; polaganje paličic v geometrijske like; izrezavanje in lepljenje likov iz barvanega papirja; prerasavanje teh likov; pobarvanje likov z barvniki ali barvami; prevlečanje z barvami okvir okrog risarskega papirja.